

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA. 410.13.3.2024

Pan
Krzysztof Częstkiewicz
Mazowiecki Wojewódzki
Inspektor Ochrony Środowiska
Wojewódzki Inspektorat
Ochrony Środowiska w Warszawie
ul. Bartycka 110A,
00-716 Warszawa.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*P/24/041 - Ochrona wód przed zanieczyszczeniem
azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie ¹ , ul. Bartycka 110A, 00-716 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Cząstkiewicz, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska ² , od 9 września 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – Mariusz Zega, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w okresie od 19 marca 2022 r. do 6 września 2024 r.; – Marek Chibowski, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w okresie od 18 września 2021 r. do 17 marca 2022 r.; – Mariusz Zega, pełniący obowiązki Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w okresie od 17 września 2020 r. do 21 września 2021 r.; – Marek Chibowski, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w okresie od 4 czerwca 2019 r. do 16 sierpnia 2020 r.; – Adam Ludwikowski, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w okresie od 26 kwietnia 1999 r. do 3 czerwca 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Prowadzenie kontroli w zakresie realizacji działań mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Warszawie.
Kontrolerzy	1. Michał Maliński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/112/2024 z 9 września 2024 r. 2. Michał Wieloński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/113/2024 z 9 września 2024 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

WIOŚ w latach 2018-2023, na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 Prawo wodne⁵, nie zawsze prawidłowo wykonywał działania związane z planowaniem i realizacją kontroli dotyczących:

- stosowania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”⁶,
 - spełniania obowiązku posiadania planu nawożenia azotem,
 - stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem,
- przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 108 ust. 1 upw.

Badanie próby dokumentacji 53 kontroli⁷ wykazało, iż WIOŚ w sposób prawidłowy dokonywał kontroli stosowania Programu działań oraz spełniania obowiązku posiadania

¹ Dalej: WIOŚ, Inspektorat.

² Dalej: MWIOŚ, Inspektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 1087. Dalej: upw.

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1339 – uchylone z dniem 15 lutego 2020 r. zastąpione rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 243) w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” – uchylone z dniem 8 lutego 2023 r., który został zastąpiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz. U. z 2023 r. poz. 44). Dalej: Program działań.

⁷ Z łącznej populacji 907 kontroli, tj. 5,8%.

planu nawożenia azotem przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 102 ust. 1 upw. Równocześnie WIOŚ podejmował prawidłowe działania w przypadku nieuiszczenia w terminie opłat za:

- a) stosowanie nawozów niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie Programu działań lub z planem nawożenia azotem;
- b) przechowywanie nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie Programu działań;
- c) prowadzenie dokumentacji realizacji Programu działań niezgodnie z Programem działań lub za brak tej dokumentacji;
- d) brak planu nawożenia azotem.

MWIOŚ przekazywał ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej i ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa wyniki kontroli, o których mowa w art. 108 ust. 1 upw⁸ oraz podejmował działania mające na celu zapewnienie odpowiednich warunków kadrowo-organizacyjnych w celu prowadzenia kontroli azotanowych.

W ramach działalności związanej z planowaniem i realizacją kontroli azotanowych, w WIOŚ wystąpiły jednak nieprawidłowości polegające na:

- planowaniu i realizacji kontroli niezgodnie z celami kontroli wskazanymi w piśmie⁹ Głównego Inspektora Ochrony Środowiska¹⁰ stanowiącymi uzupełnienie do *Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska*¹¹;
- nierzetelnym, niezgodnym z *Wytycznymi do prowadzenia przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska kontroli stosowania Programu działań mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, przez podmioty prowadzące produkcję rolną w tym działu specjalnej produkcji rolnej, oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, obowiązane do jego stosowania*¹², prowadzeniu dokumentacji dotyczącej kontroli zgodności stosowania nawozów, przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 102 ust. 1 upw, z planem nawożenia azotem¹³;
- niepełnej realizacji uprawnienia do wykorzystywania danych zgromadzonych w systemie ewidencji producentów oraz ewidencji gospodarstw rolnych i ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności¹⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Prowadzenie kontroli w zakresie realizacji działań mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą WIOŚ, planując i prowadząc kontrole, był zobligowany do kierowania się:

- 1) *Wytycznymi do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska*, wydawanymi co roku, w latach 2018-2023, przez GIOŚ;

⁸ Dalej: kontrole azotanowe.

⁹ Sygn. DIO703/124/2018/mw z 5 grudnia 2018 r.

¹⁰ Dalej: GIOŚ.

¹¹ Corocznie wydawane Wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2018 r., w 2019 r., w 2020 r., w 2021 r., w 2022 r. i w 2023 r. odpowiednio z dnia: 30 listopada 2017 r., 17 listopada 2018 r., 6 listopada 2019 r., 26 listopada 2020 r., 2 grudnia 2021 r., 8 grudnia 2022 r. Dalej: Wytyczne ds. planowania działalności IOŚ.

¹² Wydanymi przez GIOŚ w grudniu, 2018 r. Dalej: Wytyczne ds. kontroli azotanowych.

¹³ Badanie przeprowadzono na próbie 15 kontroli z łącznej populacji 64 kontroli, tj. 23,4%.

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 885. Dalej: ukse.

¹⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- 2) *Ogólnopolskimi celami kontroli i cyklami kontrolnymi* ustalonymi co roku, w latach 2018-2020, przez GIOŚ¹⁶;
- 3) *Wytycznymi ds. kontroli azotanowych*.

(akta kontroli str. 42-245)

W latach 2018-2023 w ramach przeprowadzanych kontroli w zakresie ochrony wód przed azotanami, zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy upw, WIOŚ dokonywał kontroli:

- 1) stosowania Programu działań,
 - 2) spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem,
 - 3) stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem,
- przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz podmioty prowadzące działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy.
- Kontrole, o których mowa powyżej, WIOŚ wykonywał na podstawie art. 5 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 17a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska¹⁷.

(akta kontroli str. 513, płyta CD str. 602-603 – poz. 84-126, 604 – poz. 137)

1. W ramach prowadzonej działalności, w latach 2018-2023, WIOŚ zaplanował przeprowadzenie 883 kontroli podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której przechowywane są nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (w ww. latach odpowiednio: 61, 254, 93, 98, 174 i 203).

Zgodnie z planami kontroli na lata 2018-2023, poszczególne delegatury oraz centrala WIOŚ miały przeprowadzić następującą liczbę kontroli dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych:

- a) Delegatura WIOŚ w Ciechanowie łącznie 288 kontroli (w ww. latach odpowiednio 33, 62, 42, 34, 57 i 60);
- b) Delegatura WIOŚ w Mińsku Mazowieckim łącznie 113 kontroli (w ww. latach odpowiednio: 2, 21, 16, 24, 20 i 30);
- c) Delegatura WIOŚ w Ostrołęce łącznie 114 kontroli (w ww. latach odpowiednio: 4, 58, 4, 5, 13 i 30);
- d) Delegatura WIOŚ w Płocku łącznie 134 kontrole (w ww. latach odpowiednio: 5, 22, 21, 25, 32 i 29);
- e) Delegatura WIOŚ w Radomiu łącznie 143 kontrole (w ww. latach odpowiednio: 6, 65, 6, 6, 34, 26);
- f) WIOŚ w Warszawie łącznie 91 kontroli (w ww. latach odpowiednio: 11, 26, 4, 4, 18, 28).

Plany kontroli na lata 2018-2023 zawierały m.in. wskazanie kategorii ryzyka kontroli, nazwę i adres zakładu zaplanowanego do kontroli oraz cele kontroli.

(akta kontroli str. 515, płyta CD str. 602-603 – poz. 84-126)

W zakresie liczby planowanych kontroli WIOŚ nie zastosował się do poleceń GIOŚ zawartych w piśmie sygn. DI0703/124/2018/mw z 5 grudnia 2018 r.

W latach 2022-2023 WIOŚ zaplanował oraz zrealizował liczbę kontroli podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, mniejszą, niż wynikało to z Wytycznych ds. planowania działalności IOŚ w 2022 r. i 2023 r. Na rok 2022 i 2023 WIOŚ zaplanował łącznie odpowiednio 174¹⁸ i 203¹⁹ ww. kontrole. W roku 2022 przeprowadzono łącznie 182 kontrole²⁰, podczas gdy wg ww. Wytycznych w 2022 r. ww. kontrolami należało objąć co najmniej po 60 podmiotów dla WIOŚ i każdej z pięciu delegatur WIOŚ (tj. łącznie 360), a w 2023 r. - po 30 kontroli na terenie każdej z sześciu jednostek organizacyjnych WIOŚ (tj. łącznie 180).

¹⁶ Ogólnopolskie cele kontroli i cykle kontrolne na rok 2018, Ogólnopolskie cele kontroli i cykle kontrolne na rok 2019, Ogólnopolskie cele kontroli i cykle kontrolne na rok 2020.

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 425. Dalej: uioś.

¹⁸ W 2022 r. zgodnie z planem Delegatura w Ciechanowie miała przeprowadzić 57 kontroli, Delegatura w Mińsku Mazowieckim 20 kontroli, Delegatura w Ostrołęce 13 kontroli, Delegatura w Płocku 32 kontrole, Delegatura w Radomiu 34 kontrole, WIOŚ w Warszawie 18 kontroli.

¹⁹ W 2023 r. zgodnie z planem Delegatura w Ciechanowie miała przeprowadzić 60 kontroli, Delegatura w Mińsku Mazowieckim 30 kontroli, Delegatura w Ostrołęce 30 kontroli, Delegatura w Płocku 29 kontroli, Delegatura w Radomiu 26 kontroli, WIOŚ w Warszawie 28 kontroli.

²⁰ W pozostałym zakresie liczba planowanych i wykonanych kontroli była zgodna z zaleceniami i Wytycznymi GIOŚ.

W odniesieniu do 2022 r. MWIOŚ wyjaśnił, że Wytyczne ds. planowania działalności IOŚ wyłącznie zalecały objęcie kontrolą przez każdy WIOŚ i każdą delegaturę 60 podmiotów prowadzących produkcję rolną, w tym działy specjalne produkcji rolnej, oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy (cel 32). Biorąc pod uwagę wskazane powyżej zalecenie, na etapie sporządzania Planu na 2022 r., dokonano oceny zasobów kadrowych w powiązaniu z koniecznymi do wykonania kontrolami podmiotów, dla których częstotliwość przeprowadzania kontroli została określona w przepisach prawa. W wyniku przeprowadzonej ww. analizy niemożliwym było zaplanowanie zalecanej liczby kontroli. Zaplanowana liczba kontroli była adekwatna do rzeczywistej możliwości ich realizacji.

W odniesieniu do 2023 r. MWIOŚ wyjaśnił, iż biorąc pod uwagę wskazane powyżej zalecenie GIOŚ, na etapie sporządzania Planu na 2023 r., dokonano ponownie oceny zasobów kadrowych w powiązaniu z koniecznymi do wykonania kontrolami podmiotów, których częstotliwość wynika wprost z przepisów prawa. W wyniku przeprowadzonej ww. analizy, zaplanowano i zrealizowano 180 kontroli w przedmiotowym obszarze.

(akta kontroli str. 515)

WIOŚ nie występował, na podstawie art. 108 ust. 1 upw, do GIOŚ bądź do innych podmiotów o wytyczne, dotyczące liczby kontroli, które powinny zostać przeprowadzone w latach 2018, 2020 i 2021.

(akta kontroli str.264-265)

W latach 2019-2020 r. WIOŚ występował²¹ i pozyskał²² z GIOŚ dane dotyczące ogólnej oceny znaczących zagadnień dotyczących środowiska, w tym obszarów przekroczeń poziomu zanieczyszczeń na terenie województwa mazowieckiego, na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska²³. Dodatkowo, od 2023 r., GIOŚ przekazuje na bieżąco do WIOŚ informacje o stwierdzeniu spadku lub przekroczeń wskaźników zanieczyszczeń²⁴ w próbkach wód powierzchniowych pobieranych w ramach PMŚ.

Dane dotyczące wyników badań jednolitych części wód powierzchniowych²⁵ wykonywanych w ramach PMŚ, które są ogólnodostępne na stronie internetowej GIOŚ, nie były powiązane z gminami. Badania prowadzone w ramach PMŚ prowadzone były w wytypowanych przez GIOŚ punktach reprezentatywnych dla danej JCWP. Powiązanie danych z miejscowością miało miejsce w nazwie punktu pomiarowo-kontrolnego²⁶, nadanej wg wzoru: nazwa ciekłu – nazwa miejscowości, tj. np. ppk. Wiśła-Kazuń. Dodatkowo WIOŚ korzystał z udostępnionych na stronie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (<https://apgw.gov.pl>) planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi, stanowiącymi podstawę do ich opracowania, które zawierały karty charakterystyki JCWP, w tym nazwę gminy.

(akta kontroli str. 263-337, płyta CD str. 602-603 – poz. 84-126)

WIOŚ, planując kontrole w latach 2018-2023, opierał się na danych PMŚ, tj. wynikach badań stężeń substancji biogennej i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Przy planowaniu kontroli uwzględniał przede wszystkim podmioty znajdujące się w zlewniach JCWP, badanych w ramach PMŚ, na których uzyskane wyniki badań stężeń azotanów wykazały zanieczyszczenia wód lub zagrożenie zanieczyszczeniem.

(akta kontroli str. 535, 557-561, płyta CD str. 602-603 – poz. 84-126)

W Inspektoracie w latach 2018-2023 kontrole, o których mowa w art. 108 ust. 1 upw, przeprowadzane były odpowiednio przez: 26, 28, 28, 28, 37 i 33 inspektorów IOŚ²⁷.

(akta kontroli str.19-22)

WIOŚ uczestniczył w przedsięwzięciu pn.: *Ograniczenie zanieczyszczenia azotem pochodzenia rolniczego metodą poprawy jakości wód*, na którego realizację zawarta została

²¹ Pisma WIOŚ z 23 października 2019 r., znak: IN.7020.1.2.2019.BC, z 30 września 2020 r., znak: IN.021.207.2020.IS, z 28 września 2021 r., znak: IN.021.96.2021.IS, z 19 września 2022 r., znak: IN.021.130.2022.IS, z 29 września 2023 r., znak: IN.021.133.2023.IS.

²² Pisma GIOŚ z 4 grudnia 2019 r., znak: DM/0703/06/19/AS; z 27 października 2020 r., znak: DM/063-14/26/20/PPi; z 27 października 2021 r., znak: DM/0704/04/21/IB; z 25 października 2022 r., znak: DMS-MJP.731.7.2022; z 26 października 2023 r., znak: DMS-MJP.731.6.2023.

²³ Dalej: PMŚ.

²⁴ W tym m.in. wskaźników dotyczących stanu biologicznego, hydromorfologicznego, oraz fizycznego wód.

²⁵ Dalej: JCWP.

²⁶ Dalej: ppk.

²⁷ Dane za lata 2018-2023 nie obejmują pracowników Wydziału Inspekcji, którzy nie posiadali legitymacji inspektora IOŚ.

umowa z dnia 24 sierpnia 2018 r. nr 198/2018/Wn50/EE-ee/D między Fundacją na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa²⁸, a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W ramach ww. przedsięwzięcia inspektorzy WIOŚ uczestniczyli w: szkoleniu dla doradców rolnych pt: *Wdrażanie Programu azotanowego* (jako prelegenci); w szkoleniu skierowanym do pracowników WIOŚ pt: *Wdrażanie Programu azotanowego* (jako uczestnicy) oraz w konferencji online podsumowującej projekt (jako uczestnicy). Ponadto FDPA²⁹, w ramach realizacji ww. projektu, udostępniła WIOŚ materiały edukacyjno-informacyjne w postaci dwóch rodzajów ulotek dotyczących problematyki związanej z wdrażaniem Programu działań, w celu niekomercyjnego wykorzystania w działaniach informacyjnych i szkoleniowych wśród rolników.

(akta kontroli str. 530-532)

Inspektorat dysponował wykazem podmiotów, które były zobowiązane przekazać do WIOŚ pozytywne opinie o planie nawożenia w latach 2018-2023. Zgodnie z ww. wykazem w przywołanych latach wystąpiło 14 przypadków, kiedy podmioty do tego zobowiązane nie przekazały do WIOŚ planów nawożenia i opinii o nich Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie³⁰. W 13 przypadkach w roku, w którym dany podmiot nie przesłał wymaganej dokumentacji, WIOŚ przeprowadził kontrolę tego podmiotu. W jednym przypadku (z 2020 r.) takiej kontroli nie przeprowadzono, przy czym sprawa była przez WIOŚ monitorowana, m.in. ze względu na cofnięcie, bez odszkodowania, przez Marszałka Województwa Mazowieckiego, pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do chowu drobiu oraz toczącą się rozprawę administracyjną.

(akta kontroli str. 26-41, str. 454-458, płyta CD str. 600 – poz. 43-44)

W latach 2019-2022 WIOŚ wydał 71 decyzji ustalających obowiązek zapłaty (w wyniku przeprowadzonych 59 kontroli). W dziewięciu przypadkach w podmiotach, w których stwierdzono wystąpienie nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji administracyjnych, WIOŚ przeprowadził ponowne kontrole, natomiast w pozostałych 50 przypadkach WIOŚ nie podjął ww. działań.

Kierownik Delegatury WIOŚ w Ciechanowie oświadczyła³¹, iż decyzje ustalające obowiązek uiszczenia opłaty za zastosowanie nawozów niezgodnie z planem nawożenia, w trybie art. 109 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 1 upw, mają charakter sankcyjny, a nie nakazowy. Opłaty wymierzone są w przypadku, kiedy stwierdzone naruszenie nie jest możliwe do naprawienia, tj. czynność wystąpiła i nie można jej cofnąć, np. przekroczono dawki zastosowanych już nawozów względem dawek przyjętych w planach nawożenia na dany rok uprawowy. Realizacja kontroli sprawdzających prowadzona jest przez WIOŚ w Warszawie w szczególności w przypadkach określonych w:

- art. 5a ust. 4 i 6 ustawy o IOŚ (m.in. w zakładach z uzyskanym pozwoleniem zintegrowanym, zakładach o zwiększonym ryzyku i o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej);
- wytycznych GIOŚ, zgodnie z którymi do planowania działalności organów IOŚ pierwszeństwo w ujęciu w planie kontroli na kolejny rok kalendarzowy mają zakłady I i II kategorii oraz w przypadku, gdy uprzednie kontrole wykazały zanieczyszczenie środowiska lub możliwość wystąpienia takiego stanu określonego w klasie naruszeń 2 od 2.1 do 2.4;

Kontrole sprawdzające przeprowadzane są również w celu dokonania oceny czy jest wymagane prowadzenie egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym, w sytuacji niezastosowania się podmiotu do nakazu wstrzymania działalności podmiotu/użytkowania instalacji itp.

W przypadku skontrolowanych podmiotów, w których stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wydaniem decyzji ustalających obowiązek opłaty, nie podjęto kontroli sprawdzających, z uwagi na zakwalifikowanie naruszenia do klasy naruszeń 1.

Z tej puli wskazanych powyżej podmiotów, wyłącznie dla części podmiotów, częstotliwość kontroli wynika z mocy prawa (kategoria zakładu I lub II) i wówczas, co do zasady, przy

²⁸ Dalej: FDPA.

²⁹ Pismem z 9 maja 2019 r.

³⁰ Dalej: OSCHR.

³¹ Na podstawie upoważnienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 6 marca 2024 r.

kolejnej kontroli sprawdzane jest czy stwierdzone wcześniej nieprawidłowości zostały usunięte. Ponadto Kierownik Delegatury WIOŚ w Ciechanowie oświadczyła, iż jednym ze sposobów weryfikacji usunięcia naruszeń jest odpowiedź na zarządzenie pokontrolne wydane po kontroli, w wyniku której stwierdzono naruszenie. Co do zasady odpowiedź na zarządzenie pozwala ustalić czy kontrolowany usunął naruszenie, np. poprzez załączenie wymaganej dokumentacji, której brak był podstawą stwierdzenia naruszenia. Z uwagi na braki kadrowe i czasowe (m.in. zwiększającą się liczbę interwencji), są przypadki, w których inspektor prowadzący sprawę na roboczo kontaktuje się z podmiotem w celu zweryfikowania czy nieprawidłowości zostały usunięte i sporządza notatkę służbową z przeprowadzanej rozmowy, którą dołącza jako dokument urzędowy do akt sprawy. Kierownik Delegatury w Ciechanowie oświadczyła równocześnie, iż realizacja wielu zadań ustawowych, w powiązaniu z problemami kadrowymi WIOŚ, uniemożliwia przeprowadzanie kontroli sprawdzających w każdym przypadku, w którym stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli.

(akta kontroli str. 562-565, str. 557-561, płyta CD str. 604 – poz. 137)

W badanej próbie dokumentacji z 53 kontroli, w 35 przypadkach wystąpiły nieprawidłowości skutkujące wydaniem decyzji ustalającej obowiązek uiszczenia opłaty. Sprawdzenie przez WIOŚ, czy nieprawidłowości zostały usunięte, odbywało się m.in. poprzez weryfikowanie otrzymanych od podmiotu kontrolowanego informacji o sposobie usunięcia nieprawidłowości (21 przypadków) lub poprzez analizę wyników kolejnych badań gruntów (cztery przypadki) czy przeprowadzenie ponownej kontroli (dwa przypadki).

W czterech przypadkach WIOŚ wprowadził podmioty, u których stwierdzono nieprawidłowości, do planu kontroli na lata 2024 i 2025. W dwóch przypadkach WIOŚ nie planował działań sprawdzających, ze względu na charakter nieprawidłowości (zastosowanie dawek nawozu niezgodnie z przyjętym planem³²). Dwie decyzje administracyjne wydano w 2024 r.

(akta kontroli str. 562-565, str. 557-561, płyta CD str. 604 – poz. 137)

2. W latach 2018-2023 wszystkie polecenia wydawane przez GIOŚ z zakresu ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami dotyczyły kontroli stosowania Programu działań, spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem i stosowania nawozów zgodnie z planem, nawożenia azotem przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 102 ust. 1 upw.

Na lata 2019 i 2022 GIOŚ polecił przeprowadzenie 360 kontroli (po 60 dla każdej delegatury i centrali WIOŚ), na 2023 r. - 180 kontroli (po 30 dla każdej delegatury i centrali WIOŚ), a na lata 2018, 2020 i 2021 GIOŚ nie określił wymaganej liczby kontroli azotanowych. W latach 2018-2023 WIOŚ zrealizował łącznie 907 kontroli azotanowych, tj. odpowiednio: 73, 233, 117, 129, 182 oraz 173³³.

W roku 2019 WIOŚ nie zrealizował liczby kontroli zleconych przez GIOŚ w poleceniu zawartym w piśmie sygn. DI0703/124/2018/mw z 5 grudnia 2018 r. Szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W latach 2018, 2020, 2021 oraz 2022 WIOŚ wykonał Roczne plany kontroli zawarte w Planach Działalności Kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie³⁴. W 2019 oraz 2023 WIOŚ nie wykonał liczby zaplanowanych kontroli.

MWIOŚ wyjaśnił, że zgodnie z obowiązującymi w Inspektoracie „Zasadami sporządzania planów kontroli”, dopuszcza się korekty oraz zmiany planu. Plan kontroli jest dokumentem planistycznym, sporządzanym przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska na rok kolejny w IV kwartale roku poprzedniego i uwzględnia szereg

³² W obydwu przypadkach wydano decyzje skutkujące obowiązkiem uiszczenia opłaty ze względu na specyfikę naruszenia tj. czynność wystąpiła i nie ma możliwości jej naprawienia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niestosowania niektórych założeń z planów nawożenia, w szczególności przekroczenia dawek nawozów pod niektóre uprawy, przy założonym plonie z hektara. Plany nawożenia opracowywane są przez podmioty zobowiązane do ich posiadania, odrębnie na każdy kolejny rok uprawowy (od jesieni do wiosny) i w każdym roku są inne, zależne m.in. od rodzaju uprawy, arealu, miejsca stosowania i zakładanego plonu z hektara. Są zatem tworzone indywidualnie dla podmiotu i nie mają charakteru powtarzalnego.

³³ Odpowiednio w 2018 r. – 56 kontroli planowych i 17 kontroli pozaplanowych, w 2019 r. – 176 kontroli planowych i 57 kontroli pozaplanowych, w 2020 r. – 80 kontroli planowych i 37 kontroli pozaplanowych, w 2021 r. – 92 kontrole planowe i 37 kontroli pozaplanowych, w 2022 r. – 149 kontroli planowych i 33 kontrole pozaplanowe, w 2023 r. – 151 kontroli planowych i 22 kontrole pozaplanowe.

³⁴ Zaplanowano i wykonano odpowiednio w 2018 r. – 61 i 73 kontrole, w 2019 – 254 i 233 kontrole, w 2020 r. – 93 i 117 kontroli, w 2021 r. – 98 i 129 kontroli, w 2022 r. – 174 i 182 kontrole, w 2023 r. – 203 i 173 kontrole.

uwarunkowań m.in. specyfikę województwa, obsadę kadrową, a także doświadczenie inspektorów i może być modyfikowany w celu dostosowania go do zmieniających się potrzeb w ciągu roku. MWIOŚ jako przyczyny niewykonania planu kontroli azotanowych w roku 2019 i 2023 wskazał m.in. na brak wzmocnienia etatowego na kontrole w tym obszarze; fluktuację kadr związaną z odchodzeniem z pracy w WIOŚ pracowników doświadczonych, wykwalifikowanych i wyspecjalizowanych oraz problemami z wyłonieniem kandydatów w prowadzonych naborach, a także koncentrację WIOŚ na realizacji planu kontroli u podmiotów największych zaliczanych do I i II kategorii ryzyka, co do których częstotliwość przeprowadzania kontroli określona została w przepisach prawa. Kontrole u rolników w zakresie realizacji zadania dotyczącego ograniczania odpływu azotu ze źródeł rolniczych w większości nie są zaliczane do ww. podmiotów.

(akta kontroli str. 613-614)

W latach 2018-2023 r. GIOŚ nie wydał WIOŚ poleceń przeprowadzenia kontroli w określonym czasie, stosownie do art. 4a ust. 1 pkt 4a uioś.

Wytyczne ds. planowania działalności IOŚ za lata 2018-2023³⁵, jak i pisma GIOŚ w sprawie ogólnopolskich celów kontroli i cykli kontrolnych na lata 2018-2020³⁶, nakładały na IOŚ obowiązek prowadzenia kontroli stosowania Programu działań przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy.

Ponadto pisma GIOŚ z 15 października³⁷ i 12 grudnia 2018 r.³⁸ oraz 2 grudnia 2021 r.³⁹ nakazywały, przy typowaniu podmiotów do kontroli, wyznaczać gospodarstwa rolne znajdujące się w zlewniach jednolitych części wód powierzchniowych, w których uzyskano wyniki badań związków biogenych, a w szczególności azotanów, wskazujące na stan wód poniżej dobrego. WIOŚ wystąpił o ww. dane i brał je pod uwagę przy planowaniu i realizacji czynności kontrolnych. Opis w tym zakresie zamieszczono w pkt. 1

(akta kontroli str. 66-77, 103-108, 190-215, str. 514)

3. WIOŚ nie posiadał bieżącego dostępu do systemów ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ukse.

Zgodnie z art. 108 ust. 4 upw, na potrzeby wykonywania kontroli, organy Inspekcji Ochrony Środowiska⁴⁰ były uprawnione do wykorzystywania danych zgromadzonych w systemie ewidencji producentów oraz ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ukse. Ww. dane są udostępnianie nieodpłatnie organom IOŚ przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa⁴¹.

W odpowiedzi na pismo GIOŚ⁴² z 16 lutego 2018 r.⁴³ ARiMR w dniu 7 marca 2018 r.⁴⁴ poinformowała, że trwają prace projektowo-programistyczne, mające na celu budowę hurtowni danych wraz z możliwością udostępnienia danych podmiotom zewnętrznym i że, zgodnie z art.108 ust. 6 upw, dane będą mogły być przekazywane właściwym organom w formie pisemnej, na ich wnioski. Odpowiedź ta została przekazana w dniu

³⁵ Pismo GIOŚ z dnia 30 listopada 2017 r. znak DSK/0703-95/17/MO dotyczące „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2018 r.”, Pismo GIOŚ z dnia 19 listopada 2018 r. znak DOF/030-242/18/KP dotyczące „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2019 r.”, Pismo GIOŚ z dnia 6 listopada 2019 r. znak DOF/070-517/19/AZ dotyczące „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2020 r.”, Pismo GIOŚ z dnia 27 listopada 2020 r. znak DAF/030-612/20/KP dotyczące „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2021 r.”, Pismo GIOŚ z dnia 2 grudnia 2021 r. znak DI-0703/307/2021/mw dotyczące „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2022 r.”, Pismo GIOŚ z dnia 9 grudnia 2022 r. znak DI-WPA.410.11.2022.1.mt dotyczące „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2023 r.”,

³⁶ Pismo GIOŚ z dnia 8 grudnia 2017 r. znak DI-0703/206/2017/mw dotyczące ogólnopolskich celów kontroli i cykli kontrolnych na rok 2018, Pismo GIOŚ z dnia 5 grudnia 2018 r. znak DI-0703/124/2018/mw dotyczące ogólnopolskich celów kontroli i cykli kontrolnych na rok 2019, Pismo GIOŚ z dnia 22 kwietnia 2020 r. znak DI-0703/65/2020/ad dotyczące zmiany zakresu i sposobu cykli kontrolnych zaplanowanych na 2020 r.

³⁷ Znak DI-0703/109/2018/ep,es.

³⁸ Znak DI-0703/124/2018/mw.

³⁹ Znak DI-0703/307/2021/mw.

⁴⁰ Dalej: IOŚ.

⁴¹ Dalej: ARiMR.

⁴² Pismo zawierало zapytanie „czy i w jaki sposób, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska mogą uzyskać bezpośredni dostęp elektroniczny do ewidencji, o których mowa w art. 108 ust. 4 upw, w celu aktualizacji danych w kolejnych latach?”.

⁴³ Sygn. DI-0701/24/2018/ep.

⁴⁴ Sygn. ZP 84-DPB-WZSO.071.26.2018,JW

12 marca 2018 r.⁴⁵ WIOŚ wraz z wykazem producentów rolnych wygenerowanym wg zasobów ARiMR w oparciu o dane zaimportowane do bazy danych systemów informatycznych w ramach kampanii 2017 r. Następnie WIOŚ 17 stycznia 2023 r.⁴⁶ wystąpił do ARiMR o udostępnienie danych zgromadzonych w systemie ewidencji producentów oraz ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ukse. Ww. wykaz WIOŚ otrzymał w dniu 31 marca 2023 r.⁴⁷ Wykaz zawierał dane aktualne na dzień 31 grudnia 2022 r. W latach 2019-2022 WIOŚ nie posiadał aktualnych danych dotyczących producentów oraz ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ukse. Szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

WIOŚ dysponował natomiast wykazem gospodarstw utrzymujących drób, udostępnionym 14 października 2022 r. przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii oraz, przekazywanymi cyklicznie, dwa razy do roku, przez Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Weterynarii⁴⁸, wykazami gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną w liczbie ponad 2000 szt. świń o wadze ponad 30 kg lub 750 macior i/lub utrzymujących drób rzeźny, towarowy i reprodukcyjny w liczbie ponad 40 tys. sztuk lub zwierzęta futerkowe w liczbie co najmniej 210 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości⁴⁹, w WIOŚ prowadzono wykaz pn. *Liczba instalacji, ustalonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego*, w podziale na branże, aktualizowany co kwartał, na podstawie: pozwoleń zintegrowanych przekazywanych przez organy ochrony środowiska; informacji pozyskanych podczas własnych działań WIOŚ wykonywanych w terenie oraz innych dostępnych informacji, np. wykazów od Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

(akta kontroli str. 19-22, 263-276, płyta CD str. 599 – poz. 1-6)

W okresie objętym kontrolą w działalności WIOŚ wykorzystywano również system teleinformatyczny pn. Informatyczny System Kontroli⁵⁰

MWIOŚ wyjaśnił, iż baza ISK służy gromadzeniu danych o podmiotach/zakładach kontrolowanych przez IOŚ, planach kontroli, przeprowadzanych kontrolach i podejmowanych działaniach pokontrolnych. Dane dotyczące kontrolowanych podmiotów są wprowadzane do ISK na bieżąco przez inspektorów WIOŚ. W trakcie prowadzenia kontroli inspektor weryfikuje aktualność danych zawartych w systemie i w przypadku stwierdzenia wystąpienia jakichkolwiek zmian dokonuje ich aktualizacji.

(akta kontroli str. 522-523)

Na próbie 15 podmiotów dokonano porównania danych adresowych zawartych w zestawieniach pozyskanych od GIOŚ w 2018 r. oraz ARiMR w 2023 r. z danymi wprowadzonymi do ISK. Stwierdzono, że w dziewięciu przypadkach ww. dane były tożsame z ujętymi w ISK, w dwóch stwierdzono, że w zestawieniu ARiMR wpisano adres siedziby spółki, a w ISK wpisano adres pod którym faktycznie prowadzono działalność. Natomiast w czterech pozostałych przypadkach w ISK wpisano podmioty, które nie znalazły się w zestawieniach otrzymanych z ARiMR (w tym dwa które uzyskały pozwolenie zintegrowane oraz dwa, o których informacje pozyskano w związku z porozumieniem z 20 stycznia 2015 r. zawartym pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułami Rolno-Spożywczymi i GIOŚ dotyczącym współdziałania ww. inspekcji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego).

(akta kontroli str. 550-551)

4. W latach 2018-2023 WIOŚ przeprowadził 907 kontroli (odpowiednio 73, 233, 117, 129, 182 i 173), w czasie których weryfikowano stosowanie Programu działań.

⁴⁵ Sygn. DI-0701/24A/2018/ep.

⁴⁶ Znak: CI-IN.7023.4.36.2022.AŚ

⁴⁷ Znak: DEPiRZ-WAiPS.62400.149.2022.2023.MP

⁴⁸ Dalej: MWIW

⁴⁹ Dz.U. z 2014 r. poz. 1169.

⁵⁰ Dalej: ISK.

Badanie próby dokumentacji 18 takich kontroli wykazało, iż inspektorzy WIOŚ weryfikowali zgodność działań podmiotów z Programem działań w zakresie: rolniczego wykorzystania nawozów na glebach zamarzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub przykrytych śniegiem; zgodności z warunkami rolniczego wykorzystania nawozów w pobliżu wód powierzchniowych; warunków rolniczego wykorzystania nawozów na terenach o dużym nachyleniu⁵¹; okresów nawożenia; warunków przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowania z odciekami; dawek i sposobów nawożenia azotem; zgodności; dokumentowania realizacji Programu działań; realizacji środków, o których mowa w art. 104 ust. 2 pkt 1 lit. a-e upw z harmonogramem rzeczowym i czasowym, określonym w programie działań⁵².

(akta kontroli str. 557-558)

We wszystkich 18 przypadkach, w których w protokole kontroli stwierdzono naruszenia, WIOŚ wydał decyzje, zgodnie z przepisami art. 109 ust. 1-7 upw i art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵³. W 11 przypadkach podmiot kontrolowany poinformował o sposobie usunięcia nieprawidłowości, będących podstawą wymierzenia kary administracyjnej. W czterech przypadkach WIOŚ zweryfikował usunięcie nieprawidłowości⁵⁴, a w kolejnych trzech – podmioty zostały objęte kontrolą w 2024 r.

(akta kontroli str. 557-558)

5. W trakcie ww. 907 kontroli WIOŚ weryfikował również spełnianie obowiązku posiadania, przez kontrolowany podmiot, planu nawożenia azotem.

Badanie próby dokumentacji kolejnych 18 ww. kontroli wykazało, iż w 10 sprawach, w których w protokole kontroli stwierdzono naruszenia, WIOŚ wydał stosowne decyzje, które były zgodne z przepisami art. 109 ust. 1-7 upw i art. 107 kpa, w pozostałych ośmiu przypadkach kontrola WIOŚ nie wykazała nieprawidłowości skutkujących koniecznością wydania decyzji.

W stosunku do podmiotów, u których stwierdzono naruszenia spełniania obowiązku posiadania planu nawożenia azotem, WIOŚ przeprowadził ponowne kontrole (dwa przypadki) lub otrzymał i przeanalizował informację o usunięciu nieprawidłowości przez podmiot kontrolowany (sześć przypadków). Dwie decyzje zostały wydane w 2024 r.

(akta kontroli str. 559)

6. W latach 2018-2023 WIOŚ przeprowadził 64 kontrole (odpowiednio: 1, 16, 6, 10, 9 i 22), w czasie których weryfikowano zgodność stosowania nawozów z planem nawożenia azotem.

(akta kontroli str. 560)

Szczegółowe badanie próby 15 takich kontroli wykazało, że we wszystkich przypadkach (siedem), w których w protokole kontroli stwierdzono naruszenia, zostały wydane stosowne decyzje i były one zgodne z przepisami art. 109 ust. 1-7 upw i art. 107 kpa, w pozostałych ośmiu przypadkach kontrola WIOŚ nie wykazała nieprawidłowości skutkujących koniecznością wydania decyzji.

W 10 przypadkach (z ww. 15) dokumentacja nie zawierała list sprawdzających służących weryfikacji prawidłowości stosowania Programu działań (dokument pn. Informacja o stosowaniu Programu Działania), które, zgodnie z załącznikiem do Wytycznych ds.

⁵¹ Przed wejściem w dniu 27 lipca 2018 r. Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganiu dalszemu zanieczyszczeniu" wykorzystywano pomocniczo opracowany w 2004 r. przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Ministerstwo Środowiska *Kodeks dobrej praktyki rolniczej*, który zawierał wytyczne dotyczące nawożenia pól na zboczach. Jako wymagające szczególnej uwagi wskazano stosowanie nawozów na polach położonych na zboczach, zwłaszcza o nachyleniu większym niż 10% (6°).

⁵² Program działań zawierał określone z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik Środki oraz sposoby postępowania w zakresie praktyki rolniczej, w szczególności związanej z procesami nawożenia, gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych obejmujące: ograniczenie rolniczego wykorzystania nawozów, w tym sposoby i warunki nawożenia na glebach zamarzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub przykrytych śniegiem, w pobliżu wód powierzchniowych i na terenach o dużym nachyleniu, a także równowagi między możliwym do przewidzenia zapotrzebowaniem upraw na azot a zasilaniem upraw azotem z gleby oraz z nawożenia; wskazanie okresów, w których dozwolone jest rolnicze wykorzystanie nawozów, oraz dawek nawozów i sposobów nawożenia; określenie warunków, w których wykorzystanie niektórych rodzajów nawozów jest zabronione; określenie warunków przechowywania nawozów naturalnych, w tym powierzchni i pojemności urządzeń do ich przechowywania; planowanie prawidłowego nawożenia azotem poszczególnych roślin.

⁵³ Dz.U. z 2024 r. poz. 572. Dalej: kpa.

⁵⁴ M.in. za pomocą kontroli sprawdzającej lub monitorowaniu stanu gruntów,

kontroli azotanowych, powinny być w niej zamieszczone. Szczegóły opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

WIOŚ nie przeprowadził ponownej kontroli u siedmiu podmiotów, u których stwierdził stosowanie nawozów niezgodnie z planem nawożenia azotem. W czterech przypadkach WIOŚ dysponował przekazaną przez podmiot kontrolowany informacją o usunięciu nieprawidłowości. W dwóch przypadkach, ze względu na charakter nieprawidłowości (tj. zastosowanie dawki azotu niezgodnie z przyjętym planem nawożenia⁵⁵), w trakcie trwania czynności kontrolnych pouczono kontrolowanych o obowiązkach wynikających z Programu działań, a informację o powyższym zamieszczono w protokole kontroli. W jednym przypadku podmiot został zaplanowany do objęcia kontrolą w 2025 r.

(akta kontroli str. 560)

7. Począwszy od 2019 r. WIOŚ przekazywał Ministrowi Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, a od 2021 r. Ministrowi Infrastruktury oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podsumowanie kontroli stosowania Programu działań przez podmioty prowadzące produkcje rolną (w tym działy specjalne produkcji rolnej oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy), obowiązane do jego stosowania.

Ustawowy obowiązek, wynikający z art. 108 ust 1 upw, WIOŚ wypełnił, przekazując podsumowania kontroli stosowania Programu działań za okres 27 lipca-31 grudnia 2018 r. oraz za lata 2019-2023 przy pismach odpowiednio: z dnia 1 lipca 2019 r., 30 czerwca w latach 2020, 2021 i 2022 oraz 28 czerwca w latach 2023 i 2024.

(akta kontroli str. 277-304)

8. W latach 2018-2024⁵⁶ w 25 przypadkach nie zostały uiszczone w terminie, przez podmioty zobowiązane do ich uiszczenia, opłaty określone w wydanych przez WIOŚ decyzjach administracyjnych, za naruszenia określone w art. 109 ust. 4 upw, tj.:

- za stosowanie nawozów niezgodnie z Programem działań lub z planami nawożenia azotem⁵⁷ – łącznie pięć przypadków (po jednym w latach 2019, 2023, 2024 oraz dwa przypadki w 2021 r.);
- za przechowywanie nawozów naturalnych niezgodnie z Programem działań⁵⁸ – łącznie dziewięć przypadków (po jednym w latach 2019, 2020, 2022, 2024, dwa w 2023 r. i trzy w 2021 r.);
- za prowadzenie dokumentacji niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie Programu działań albo za jej brak⁵⁹ – łącznie 10 przypadków (po jednym w latach 2019, 2022, po dwa w latach 2020, 2023 oraz cztery w 2021 r.);
- za brak planu nawożenia azotem⁶⁰ – jeden przypadek w 2024 r.

Szczegółowe badanie próby 16 kontroli, w wyniku których wydane zostały decyzje administracyjne ustalające obowiązek uiszczenia opłaty, które to opłaty nie zostały uiszczone w terminie, wykazało, iż w czterech przypadkach, podmioty kontrolowane odwołały się od decyzji WIOŚ⁶¹. W trzech przypadkach podmioty opłaciły karę z opóźnieniem 5, 10 i 25 dni i WIOŚ nie kierował do nich pisemnego upomnienia. W pozostałych dziewięciu przypadkach WIOŚ skierował do podmiotów zobowiązanych upomnienia zawierające wezwanie do wykonania obowiązku opłaty z informacją o skierowaniu sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, w przypadku braku opłaty. Upomnienia te wysyłano do zobowiązanych przeciętnie w terminie do 53 dni od daty, kiedy decyzja o opłacie stała się ostateczna (przeciętnie 39 dni od dnia upływu terminu

⁵⁵ W obydwu przypadkach wydano decyzje skutkujące obowiązkiem uiszczenia opłaty ze względu na specyfikę naruszenia tj. czynność wystąpiła i nie ma możliwości jej naprawienia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niestosowania niektórych założeń w planach nawożenia, w szczególności przekroczenia dawek nawozów pod niektóre uprawy, przy założonym plonie z hektara. Plany nawożenia opracowywane są przez podmioty zobowiązane do ich posiadania, odrębnie na każdy kolejny rok uprawowy (od jesieni do wiosny) i w każdym roku są inne, zależne m.in. od rodzaju uprawy, arealu, miejsca stosowania i zakładanego plonu z hektara. Są zatem tworzone indywidualnie dla podmiotu i nie mają charakteru powtarzalnego.

⁵⁶ Decyzje wydane w wyniku kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2018-2023.

⁵⁷ Art. 109 ust. 4 pkt 1 upw.

⁵⁸ Art. 109 ust. 4 pkt 2 upw.

⁵⁹ Art. 109 ust. 4 pkt 3 upw.

⁶⁰ Art. 109 ust. 4 pkt 4 upw.

⁶¹ W dwóch przypadkach po utrzymaniu decyzji WIOŚ przez GIOŚ opłata została uiszczona, pozostałe dwie sprawy są w toku – w jednym przypadku po decyzji GIOŚ podmiot kontrolowany odwołał się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, w drugim przypadku sprawa toczy się nadal w GIOŚ.

zapłaty). Powyższe było wynikiem stosowanego przez WIOŚ procesu obiegu dokumentów, obejmującego przekazanie ostatecznych decyzji z Wydziału Inspekcji i z działów inspekcji w Delegaturach WIOŚ do Wydziału Budżetu i Finansów⁶² oraz konieczności zaksięgowania ich w danym okresie sprawozdawczym. Dopiero po tym etapie pracownik zajmujący się egzekucją należności przystępował do pozyskania z ww. komórek organizacyjnych WIOŚ informacji o aktualnym stanie prawnym konkretnej decyzji. Dodatkowo konieczne było zwrócenie się do GIOŚ o informację czy w powyższych sprawach nie toczą się postępowania odwoławcze, prowadzone przez GIOŚ jako organ ochrony środowiska II instancji oraz czy nie trwają postępowania sądowe przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym lub Naczelny Sąd Administracyjny oraz czy odpowiednio GIOŚ i ww. Sądy nie wydały stosownych orzeczeń.

W wyniku wysłania upomnień uregulowano opłatę określoną w czterech decyzjach administracyjnych.

W związku z brakiem zapłaty, mimo upomnienia, w pięciu przypadkach WIOŚ złożył do organu egzekucyjnego wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej uzyskując tytuły wykonawcze. W trzech z ww. przypadków opłaty/kary zostały uiszczone, a w dwóch, do dnia zakończenia kontroli, postępowania egzekucyjne nie zostały zakończone.

(akta kontroli str. 486-492, 561)

9. W toku kontroli nie złożono wniosków o odroczenie terminu wniesienia opłaty, o której mowa w art. 109 ust. 1 upw, lub rozłożenie ww. opłat na raty, na podstawie art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁶³. W związku z brakiem ww. wniosków, nie zaistniały podstawy faktyczne i prawne do korzystania przez WIOŚ z uprawnień, o których mowa w art. 109 ust. 13 upw.

(akta kontroli płyta CD str. 604 – poz. 137)

10. W latach 2018-2023 nie wystąpiły przypadki, w których, w wyniku kontroli WIOŚ, wydano decyzje nakazujące usunięcie uchybień w wyznaczonym terminie, jeżeli podmiot prowadzący działalność, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 upw, nie posiadał pozytywnej opinii o planie nawożenia azotem lub posiadał plan nawożenia azotem opracowany niezgodnie z art. 105a ust. 3 upw.

(akta kontroli str. 517)

11. Kontrole, o których mowa w art. 108 ust. 1 upw, były przeprowadzone w WIOŚ przez inspektorów IOŚ⁶⁴ w liczbie 26 w 2018 r., 28 w latach 2019-2021, 37 w 2022 r. i 33 w 2023 r. Inspektorzy zaangażowani w kontrole tzw. azotanowe wykonywali również zadania w innych obszarach działalności WIOŚ

(akta kontroli str.19-22)

MWIOŚ wyjaśnił, iż inspektorzy, co prawda, specjalizują się w określonych przepisach o ochronie środowiska, jednak ze względu na konieczność realizowania wielu zadań wskazanych w uoiś i konieczności ich wykonywania równocześnie sprawia, że inspektorzy prowadzą kontrole wielu różnych obszarów i nie ma możliwości, aby byli dedykowani wyłącznie do prowadzenia kontroli w jednym obszarze takim, jak np. ochrona wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

(akta kontroli str. 486-492)

W latach 2018-2023 w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych uczestniczyło 43 spośród 65 inspektorów realizujących kontrole azotanowe.

MWIOŚ wyjaśnił, że w rozumieniu WIOŚ „przeszkolenie” pracowników to nie tylko udział pracownika w zorganizowanych szkoleniach zewnętrznych czy wewnętrznych, ale także samokształcenie, m.in. poprzez: uczestniczenie w kontrolach prowadzonych przez osoby z doświadczeniem, które wcześniej uczestniczyły w zorganizowanych szkoleniach wewnętrznych i/lub zewnętrznych; zapoznanie się z dokumentacją kontroli przeprowadzonych przez pracowników przeszkolonych; zapoznanie się z dostępnymi materiałami szkoleniowymi i z Wytycznymi przekazywanymi przez GIOŚ, w szczególności zawartymi w Informatycznym Systemie Kontroli; zapoznanie się z materiałami dostępnymi na stronach organów administracji publicznej, wskazanymi przez GIOŚ w piśmie z dnia 1 kwietnia 2019 r. znak: DI-0703/58/2019/ep.

(akta kontroli str. 486-497)

⁶² Dalej: BIF.

⁶³ Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.

⁶⁴ Bez uwzględnienia pracowników Wydziału Inspekcji, którzy nie posiadali legitymacji IOŚ.

Na terenie województwa mazowieckiego znajduje się 314 gmin, a w latach 2018-2023 WIOŚ przeprowadził 907 kontroli azotanowych (spośród ogólnej liczby 7325 kontroli). W przeliczeniu na jednego inspektora:

- liczba gmin wynosiła: 12,1 w 2018 r., 11,2 w latach 2019-2021, 8,5 w 2022 r. i 9,5 w 2023 r.
- liczba kontroli wynosiła: trzy w 2018 r., osiem w 2019 r., cztery w 2020 r. i po pięć w latach 2021, 2022 i 2023 r.

(akta kontroli str.19-22, str. 514)

W okresie objętym kontrolą informacja o stanie zatrudnienia, niewystarczającym do realizacji wszystkich zadań nałożonych na WIOŚ, była przekazywana do GIOŚ w ramach składanej corocznie *Informacji o realizacji zadań IOŚ* (w pkt Analiza porównawcza sytuacji kadrowej WIOŚ).

W 2019 r. WIOŚ przyznano 50 nowych etatów do realizacji zadań dotychczasowych i nowych. W kolejnych latach, tj. od 2020 r. do 2023 r., z powodu dużej fluktuacji kadr⁶⁵ oraz wakatów, które starano się uzupełniać na bieżąco, nie wnioskowano o zwiększenie obsady etatowej. Wpływ na to miał m.in. fakt, iż w powtarzanych naborach na wolne stanowiska pracy wystąpiły trudności w pozyskaniu właściwych kandydatów do pracy.

(akta kontroli str. 384-440)

W ocenie WIOŚ zasoby sprzętowe, w stosunku do wykonywanych w latach 2018-2023 kontroli, o których mowa w art. 108 ust. 1 upw, były niewystarczające, wobec czego w latach 2019-2021 zgłaszano do GIOŚ zapotrzebowania dotyczące zakupów samochodów, laptopów oraz innego sprzętu niezbędnego do przeprowadzania kontroli. W latach 2019-2021 WIOŚ otrzymał od GIOŚ wyposażenie (zakupione w ramach umowy zawartej pomiędzy GIOŚ a Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie⁶⁶) z przeznaczeniem do wykorzystania przy realizacji zadania w zakresie nadzoru nad wdrażaniem dyrektywy 91/676/EWG, m.in. odzież ochronną przeznaczoną dla inspektorów wykonujących w terenie czynności kontrolne, tablety oraz laptopy.

(akta kontroli str. 384-440)

W 2019 r. WIOŚ, w wyniku realizacji umowy z 4 lipca 2019 r. zawartej pomiędzy GIOŚ, a PGW WP), otrzymał nieodpłatnie sześć samochodów ciężarowo-terenowych o wartości 190,9 tys. zł każdy⁶⁷. Natomiast w 2021 r. otrzymał z GIOŚ, na realizację projektu pn. *Zadania związane z prowadzeniem kontroli i monitoringu wód w zakresie wdrażania dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego*, trzy samochody typu SUV o wartości 244,9 tys. zł każdy. Ewidencjonowanie wykorzystania ww. pojazdów prowadzono w programie komputerowym Flota Comandor.

MWIOŚ wyjaśnił m.in., iż nastąpiła poprawa wyposażenia inspektorów i zmniejszenie potrzeb WIOŚ w tym obszarze. Równocześnie, aby zabezpieczyć wykonywanie działań kontrolnych, WIOŚ pozyskiwał dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie⁶⁸ do realizacji zadań ustawowych⁶⁹.

(akta kontroli str. 384-440, str. 566-570)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W roku 2019 WIOŚ zaplanował i przeprowadził kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, w liczbie mniejszej niż wynikało to z polecenia sformułowanego w piśmie GIOŚ z 5 grudnia 2018 r.

⁶⁵ Spośród 17 z 65 (26,1%) inspektorów realizujących w latach 2018-2023 kontrole tzw. azotanowe, nie jest już (wg stanu na 8 listopada 2024 r.) pracownikami WIOŚ.

⁶⁶ Dalej: PGW WP.

⁶⁷ Zakupionych ze środków z rezerwy celowej.

⁶⁸ Umowy nr: 0002/18/MN/PJB z dnia 7 marca 2018 r.; 0329/18/MN/PJB z dnia 10 grudnia 2018 r.; 1745/20/MN/PJB z dnia 3 sierpnia 2020 r.; 1407/21/MN/PJB oraz 1417/21/MN/PJB z dnia 9 kwietnia 2021 r.; 1042/22/MN/PJB oraz 1052/22/MN/PJB z dnia 16 maja 2022 r.; 1429/23/MN/PJB oraz 1488/23/MN/PJB z dnia 1 czerwca 2023 r. Umowy zawarte m.in. na: zakup samochodów do realizacji zadań ustawowych WIOŚ i sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem.

⁶⁹ WIOŚ nie występował do innych podmiotów o dofinansowanie na realizację zadań związanych z ochroną wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego

W 2019 w WIOŚ zaplanował 254⁷⁰, a przeprowadził 233 ww. kontrole, podczas gdy wg polecenia GIOŚ w 2019 r. ww. kontrolami należało objąć co najmniej po 60 podmiotów, dla WIOŚ i każdej z pięciu delegatur WIOŚ (tj. łącznie 360).

MWIOŚ wyjaśnił, iż upw nałożyła na wojewódzkich inspektorów obowiązek prowadzenia kontroli azotanowych. Według wiedzy WIOŚ, GIOŚ zgłaszał uwagi do oceny skutków regulacji⁷¹ projektu ustawy – Prawo Wodne oraz projektu rozporządzenia w sprawie przyjęcia Programu działań do Ministra Środowiska (na etapie uzgodnień międzyresortowych przed zatwierdzeniem przez Komitet ds. Europejskich). Podczas dalszego procesu uzgodnień międzyresortowych zapis dotyczący prowadzenia kontroli w ww. podmiotach został zmieniony, w konsekwencji czego zwiększona została liczba kontroli gospodarstw rolnych z 466 tys. na ok. 1500 tys. podmiotów (czyli wszystkich rolników w Polsce). W związku z tym zaplanowane w OSR ustawy środki (opiniowane przez GIOŚ) dla IOŚ okazały się niewystarczające do realizacji zadań wynikających z dyrektywy azotanowej. Według szacunków GIOŚ realizacja ww. zadania (również w zakresie monitoringu wód) przez Organy Ochrony Środowiska wymagała dodatkowych 400 etatów w kraju, w tym 48 w woj. mazowieckim. WIOŚ w Warszawie nie otrzymał środków na zwiększenie obsady kadrowej do realizacji tego zadania. Inspektorat, biorąc pod uwagę przede wszystkim zasoby kadrowe Wydziału i Działów Inspekcji, nie zaplanował na 2019 r. ww. liczby 360 kontroli z uwagi na konieczność realizacji zadań priorytetowych. W projekcie planu WIOŚ w Warszawie na 2019 rok uwzględniono, w ramach celu 28, wykonanie 170 kontroli planowych, przy zastosowaniu zasady łączenia celów, w każdym przypadku, gdy było to możliwe.

MWIOŚ wyjaśnił ponadto, że w sytuacji, kiedy obsada kadrowa jest za mała, stosowana jest zasada kategoryzacji ryzyka, która umożliwia optymalizację działań i kosztów, poprzez wyznaczenie do kontroli w pierwszej kolejności podmioty największe zaliczane do I i II kategorii ryzyka, a także realizację kontroli, których określona częstotliwość wynika z mocy prawa. Kontrole w zakresie realizacji zadania dotyczącego ograniczania odpływu azotu ze źródeł rolniczych nie są zaliczane do ww. kategorii⁷². Informacja o braku realnej możliwości zaplanowania i wykonania 360 kontroli w 2019 r. została przekazana przez MWIOŚ w piśmie z dnia 29 grudnia 2018 r.⁷³ skierowanym do GIOŚ wraz z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę liczby kontroli podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, na 170 kontroli. GIOŚ nie wyraził zgody na odstąpienie od zaplanowania 360 kontroli.

(akta kontroli str. 354-359, 514, 571-574)

Odnosząc się do wyjaśnień MWIOŚ NIK stwierdza, iż WIOŚ był zobligowany do zastosowania zarówno na etapie planistycznym, jak i wykonawczym polecenia GIOŚ zawartego w piśmie sygn. DI0703/124/2018/mw z 5 grudnia 2018 r., tj. objęcia kontrolą co najmniej po 60 podmiotów, dla WIOŚ i każdej z pięciu delegatur WIOŚ (tj. łącznie 360).

2. Planując działalność kontrolną na lata 2020-2023 WIOŚ nie korzystał z przysługującego mu uprawnienia, na podstawie art. 108ust. 4-6 upw, do pozyskania z ARiMR nieodpłatnie (także w formie pisemnej) danych z systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ukse.

Dane z ARiMR w WIOŚ pozyskano tylko w 2018 r. (za 2017 r.) i w 2023 r. (za 2022 r.). Oznacza to, że do opracowania planu kontroli na lata 2020-2023 wykorzystywano dane z ARiMR za 2017 r.

(akta kontroli str. 19-22, 263-276, 522-523 płyta CD str. 602-603 – poz. 84-126)

Kierownik Delegatury WIOŚ w Ciechanowie oświadczyła⁷⁴, iż WIOŚ w Warszawie docelowo bazował na danych pozyskanych z ARiMR w 2018 r. i 2023 r. Dane

⁷⁰ W 2019 r. zgodnie z planem Delegatura w Ciechanowie miała przeprowadzić 62 kontrole, Delegatura w Mińsku Mazowieckim 21 kontroli, Delegatura w Ostrołęce 58 kontroli, Delegatura w Płocku 22 kontrole, Delegatura w Radomiu 65 kontroli, WIOŚ w Warszawie 26 kontroli.

⁷¹ Dalej: OSR

⁷² WIOŚ realizował kontrole w kategoriach ryzyka od I do V.

⁷³ Znak IN.021.114.2018.KG.

⁷⁴ Na podstawie upoważnienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 6 marca 2024 r.

weryfikowano najczęściej podczas kontroli. W przypadkach indywidualnych, np. po otrzymaniu wyników badań próbek wody z cieków wodnych, pobranych podczas kontroli, wskazujących na napływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego z górnego odcinka rzeki, zwracano się do ARiMR o przekazanie danych podmiotów gospodarujących na danym odcinku rzeki. Prowadzone kontrole nie wykazywały dużych rozbieżności w posiadanych danych w stosunku do stanu rzeczywistego.

(akta kontroli str. 362-363)

Zdaniem NIK przy planowaniu działalności kontrolnej organu inspekcji, jakim jest WIOŚ, celowe byłoby korzystanie z aktualnych danych i informacji. Tym bardziej, że ich pozyskanie nie wiąże się z ponoszeniem dodatkowych opłat. Niedokonywanie okresowych aktualizacji posiadanych danych było działaniem nierzetelnym i mogło utrudniać identyfikację podmiotów podlegających kontroli WIOŚ.

3. 10 (z 53 badanych) kontroli tzw. azotanowych przeprowadzonych zostało przez WIOŚ bez wykorzystania listy sprawdzającej do weryfikacji prawidłowości stosowania Programu działań (dokument pn. Informacja o stosowaniu Programu Działania), co było niezgodne z wymogami określonymi przez GIOŚ w piśmie z 12 grudnia 2018 r., w którym zaznaczono, iż ww. lista sprawdzająca stanowi obowiązkowy element protokołu kontroli.

(akta kontroli str. 66, 557-561)

Kierownik Delegatury WIOŚ w Ciechanowie oświadczyła⁷⁵, iż Delegatura w Mińsku Mazowieckim odstąpiła od ich sporządzania w związku z tym, że w ustalonym w czasie kontroli stanie faktycznym ich sporządzenie nie było wymagane. Przyczyną tego było ustalenie, w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych, braku rolniczego wykorzystania nawozów naturalnych przez podmioty kontrolowane w ramach prowadzonej działalności. Uwzględniając rodzaj zawartych w liście sprawdzającej pytań, w przedmiotowych sprawach, skutkowało to zaznaczeniem jednej bądź dwóch pozycji odnoszących się wyłącznie do rodzaju i lokalizacji kontrolowanej działalności, co każdorazowo jest zawierane w treści protokołu z kontroli. Ponadto pozostałe rubryki listy sprawdzającej byłyby oznaczane jako „nie dotyczy”. Z tego powodu odstąpiono od sporządzenia ww. listy, zwłaszcza, że jej brak nie wpływał na ustalenia kontroli opisane w protokole. Ponadto, jeśli w trakcie czynności kontrolnych stwierdzano stosowanie nawozów naturalnych, w ramach prowadzonej działalności, przedmiotowe listy (później „Informacje o stosowaniu Programu Działania”), są sporządzane i stanowią załącznik do protokołu z kontroli.

(akta kontroli str. 454-458)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż GIOŚ określając obowiązek zamieszczania ww. list sprawdzających w protokołach z kontroli azotanowych⁷⁶ nie przewidział żadnych odstępstw od tej zasady. W przypadkach, w których lista sprawdzająca nie ma zastosowania, w ocenie przeprowadzających kontrole, można było np. zamieścić w protokole ww. listę sprawdzającą ze wskazaniem, że stwierdzony podczas kontroli WIOŚ stan faktyczny uniemożliwia jej wypełnienie i z jakich konkretnie przyczyn.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Planowanie i dokumentowanie przez WIOŚ kontroli zgodnie wytycznymi ds. planowania działalności IOŚ oraz wytycznymi dotyczącymi przeprowadzania i dokumentowania kontroli tzw. azotanowych.
2. Wykorzystywanie przez WIOŚ uprawnień, o którym mowa w art. 108 ust. 4-6 w celu aktualizacji baz danych producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ukse.

⁷⁵ Jw.

⁷⁶ W piśmie z dnia 12 grudnia 2018 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 28 listopada 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Warszawie

p.o. Wicedyrektor

Wiesława Bronisz

Kontrolerzy:

Michał Maliński

Główny specjalista kontroli państwowej

/-/

/-/

.....
podpis

.....
podpis

Michał Wieloński

Specjalista kontroli państwowej

/-/

.....
podpis